

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Освітній ступінь молодший бакалавр

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітня програма: Соціальна робота

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні науково-методичної комісії
факультету соціальної та психологічної
освіти

«24» грудня 2021 р.

(протокол № 4)

Голова науково-методичної комісії

 доц. Бондаренко Г.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму атестаційного екзамену укладено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця за освітнім ступенем «Молодший бакалавр» зі спеціальності 231 «Соціальна робота», схвалена науково-методичною комісією факультету соціальної та психологічної освіти (протокол № 4 від 24 грудня 2021 року).

Атестаційний екзамен є кваліфікаційним і призначений для визначення теоретичної і практичної підготовки випускника до виконання професійних завдань. Програма і порядок проведення випускних екзаменів визначається «Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» та іншими нормативно-правовими документами.

Програма включає перелік питань з дисциплін циклів загальної та професійної підготовки, передбачених навчальним планом, освітньо-професійною програмою підготовки фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота»: Вступ до спеціальності, Історія соціальної роботи, Людина в сучасному соціумі, Соціальна педагогіка, Інклюзивний туризм, Методи соціальної роботи, Етика соціальної роботи, Основи соціалізації особистості, Теорія соціальної роботи.

**ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВИПУСКНИКА
СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 231 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ: СОЦІАЛЬНА РОБОТА
ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ «МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР»**

Молодший бакалавр повинен оволодіти:

загальними компетентностями:

- ЗК 1.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 5.** Здатність планувати та управляти часом.
- ЗК 6.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 7.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 8.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 10.** Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 11.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 12.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

фаховими компетентностями:

- ФК 1.** Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи.
- ФК 2.** Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.
- ФК 3.** Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи.
- ФК 4.** Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.
- ФК 5.** Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.
- ФК 6.** Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.
- ФК 7.** Здатність до розробки та реалізації соціальних програм.
- ФК 8.** Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.
- ФК 9.** Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи.
- ФК 10.** Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.
- ФК 11.** Здатність до професійної рефлексії.

ПИТАННЯ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
для випускної атестації здобувачів вищої освіти
за спеціальністю «Соціальна робота» ОС «Молодший бакалавр»

1. Благодійна діяльність християнської церкви як першого соціального інституту.
2. Види соціалізації, їх характеристика.
3. Вплив засобів масової інформації на соціалізацію особистості.
4. Девіантна поведінка: сутність та передумови виникнення.
5. Демографічна проблема сучасного суспільства.
6. Деонтологія окремих видів взаємодії в соціальній роботі. Принципи деонтології.
7. Деформації у спілкуванні. Прояви та фактори, що впливають на помилки у сприйнятті.
8. Дисфункціональні (неблагополучні) сім'ї.
9. Діагностичні методи у соціальній роботі.
- 10.«Діти вулиці» як соціальне явище.
- 11.Етика соціальної роботи. Функції етики соціальної роботи.
- 12.Загальна характеристика соціометричного методу. Переваги та недоліки методу.
13. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з людьми похилого віку.
- 14.Злочинність як проблема сучасного суспільства.
- 15.Зміст поняття «конфлікт», стадії розвитку конфліктів.
- 16.Зміст та етапи методу ведення випадку.
- 17.Індивідуальні методи соціальної роботи.
- 18.Інноваційні форми влаштування дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні.
- 19.Інноваційні форми влаштування дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні.
- 20.Інститут сім'ї в соціальній структурі суспільства.
- 21.Класифікація методів соціальної роботи.
- 22.Метод спостереження при проведенні дослідження в сфері соціальної роботи, його переваги та недоліки.
- 23.Нормативна база етики соціальної роботи. Міжнародні та державні документи, що регламентують діяльність соціального працівника.
- 24.Об'єкти та суб'єкти соціальної роботи, їх функції.
- 25.Ознаки доступності об'єктів для користування людьми з інвалідністю.
- 26.Опитування. Переваги і недоліки опитувальних методів дослідження.
- 27.Організаційні методи соціальної роботи.
- 28.Основні вимоги до інфраструктури готелів з огляду на доступність для людей з інвалідністю.
- 29.Основні історичні аспекти рекреації осіб з інвалідністю в світі та Україні.
- 30.Основні напрями соціальної роботи.
- 31.Основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина у сучасному соціумі.

32. Основні тенденції благодійності в Київській Русі. Характеристика княжій підтримці та захисту.
33. Основні форми соціальної допомоги та взаємодопомоги у давніх слов'ян.
34. Основні функції соціальної роботи.
35. Особистісний розвиток в процесі міжособистісної комунікації.
36. Особистість як соціально-психологічний феномен.
37. Особливості молодіжної субкультури та її вплив на соціалізацію особистості.
38. Особливості супроводу осіб з проблемами опорно-рухового апарату.
39. Особливості супроводу осіб з проблемами слуху.
40. Педагогічні методи у соціальній роботі.
41. Переваги та недоліки методу «рівний – рівному».
42. Праісторичні форми допомоги й взаємодопомоги в архаїчний період (первісне суспільство).
43. Приватна благодійність в Україні у Козацьку добу. Меценатські та благодійні традиції козацьких династій.
44. Принципи етикету соціального працівника.
45. Принципи соціальної роботи.
46. Професійна етика. Об'єкт, предмет, мета та завдання етики соціальної роботи як науки.
47. Професійне становлення особистості як необхідна умова прогресивного розвитку суспільства.
48. Професійний етикет соціального працівника.
49. Психологічні методи соціальної роботи.
50. Саморозвиток та самореалізація особистості як передумова розвитку суспільства.
51. Соціальна адаптація: сутність, види та форми.
52. Соціальна допомога як вид соціальної діяльності, основні види.
53. Соціальна профілактика: сутність, стадії, рівні.
54. Соціальна реабілітація: сутність, принципи, види.
55. Соціальне обслуговування як вид соціальної діяльності, форми його реалізації.
56. Соціальне обслуговування, його зміст, форми та види.
57. Соціальні проблеми сучасного суспільства
58. Соціального виховання: сутність та сфери здійснення.
59. Соціально-економічні методи у соціальній роботі.
60. Соціологічні методи соціальної роботи та пояснить їх значення у професійній діяльності.
61. Спілкування. Інтерактивний аспект спілкування. Характеристика етапів взаємодії.
62. Спілкування. Перцептивний аспект спілкування. Механізми соціальної перцепції.
63. Спілкування. Складові комунікативного потенціалу.
64. Структура процесу наукового дослідження у сфері соціальної роботи,

- загальна характеристика його основних етапів.
65. Сутність поняття «інвалідність», категорії інвалідності в Україні.
 66. Сутність поняття «інклюзивний туризм».
 67. Сутність поняття «кризове втручання».
 68. Сутність поняття «сирітство» та «бездоглядність» як соціальні явища.
 69. Сутність поняття «сімейна терапія».
 70. Сутність поняття «соціалізація» та характеристика його складових.
 71. Сутність поняття «соціальна робота».
 72. Сутність поняття «універсальний дизайн».
 73. Сутність соціальної допомоги як виду соціальної діяльності.
 74. Сучасна концепція прав людини та її відображення в Конституції України.
 75. Сучасні теорії соціальної роботи.
 76. Традиційні форми влаштування дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні.
 77. Уникнення та подолання стресових ситуацій у сучасному соціумі.
 78. Фази соціалізації.
 79. Фактори соціалізації, їх групи.
 80. Явище соціального сирітства в Україні, причини його виникнення.

ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестаційний екзамен приймається Екзаменаційною комісією. Склад комісії затверджується наказом ректора університету. До складання атестаційного екзамену допускаються студенти, які не мають академічної заборгованості. Студент отримує екзаменаційний білет, час для підготовки відповіді відводиться у межах 30 хвилин.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВІДПОВІДІ СТУДЕНТА

Оцінювання студента здійснюється за стобальною шкалою відповідно до вимог ЄКТС: відмінно (A), добре (BC), задовільно (DE), незадовільно (FX).

Програма Атестаційного екзамену затверджена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи протокол № 5 від 16 грудня 2021 року.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Байда Л.Ю. Інвалідність та суспільство : [навч.-метод. посіб.] / Л.Ю. Байда, О.В. Красюкова-Енне, С.Ю. Буров та ін. – К., 2012. – 216 с.
2. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях - К., 2003.
3. Вступ до соціальної роботи : навчальний посібник / Семигіна Т. В та ін.; за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. К. : Академвидав, 2005. 304 с.
4. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-ге видання / За заг. ред. проф. І.Д. Зверсвої. – Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. – 536 с.
5. Етика соціальної роботи : навч. посібник. МОН України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; уклад. С. О. Росенко. 2-е вид., переробл. та доповн. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. 202 с.
6. Ісаченко В. П. Людина в сучасному соціумі: Навчальний посібник // Уклад. : В. П. Ісаченко. – Умань : ФОП Жовтий, 2016. – 210 с.
7. Історія соціальної роботи / Уклад. О.О. Кравченко, О.О. Матрос. – Умань: Жовтий О.О., 2016. – 68 с.
8. Історія соціальної роботи : навчальний посібник / уклад. О. О. Кравченко, О. О. Матрос; МОН України, Уманський державний пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Вид. 3-е доповн. та переробл. – Умань : Візаві, 2018. – 185 с.
9. Ковальчук Н. П. Основи соціалізації особистості: посібник / Н. П. Ковальчук. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – 118с.
10. Методи соціальної роботи : Навчальний посібник // Уклад. : І.Г. Гончар. – Умань : «Візаві», 2018. – 117 с.
11. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
12. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

Завідувач кафедри
соціальної педагогіки та
соціальної роботи
к. пед. н., доц.

Ірина АЛБУЛ